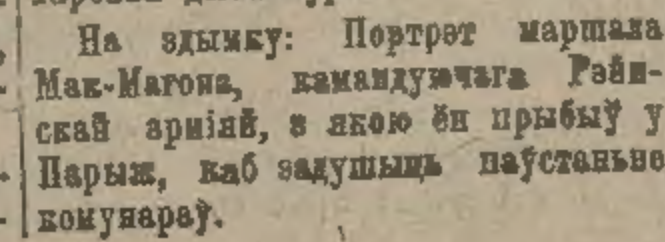

Рад Парыскай кoмyны, праз Чырвоны
Кастрычнік—да сусьветнай
пролетарскай рэвалюцыі

Сельские Парыскый коммуны именованы
 ле сельские сельцы Савецкая комму
 на на 9-й частцы записное жуль
 иная жульце сабою пачатак Сусвет
 ветный коммуны.

Геройна загінулі парыскія комму
 нары. Але іхна і окупіўцы комму

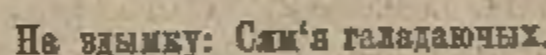
Пролетарыят не забудзе
вопыту Парыскай комунь

Чырвоная Зьмена

**Да ўсіх членаў МОПР'у,
да ўсіх працоўных БССР**

Голад у Амэрыцы

Во ўсім капіталістычным свеце аб-
важэння і паглыбляюцца катастро-

Промеўды крытыкавалі жыццёвую і сямейна-гаспадарчую палітыку ўраду. Удасканалілі канферэнцыі ўдзельнікаў замяжна-політычных вытаньні. Аднак, прафэсар Бірд (гісторык) адзначыў, што большасць

Никай живе революцияне змаган-
не міжнароднага пролетарыату за
сусьветную комууну!

Цэнтральны Камітэт МОПРЧу БССР

Азжыццвєт

Т'ер—кат Парыскай Комуны

На здымку: Т'дз, галава вярсальскага ўраду ў час Парыскай камуны, які распарадаўся вынішчыць усіх гораў камунараў.

АБ СТАНОВІШЧЫ ВАЙСКОВАГА ВЫХАВАННЯ І ЗАДАЧАХ КОМСАМОЛУ

(3 дакладу т. Гузікава на II пленуме ЦК ЛКСМБ)

Задачы вайскавой работы комсомолу вынікаюць з міжнародных абставін, у якіх мы знаходзімся. XVI партз'езд, аналізуючы міжнароднае становішча, адзначыў, што надыходзіць канец пераходнага, штавайскавага перахода з кожным днём набліжаецца. Гэта асцява падцвердзілі процэсы „прэмпартні“, саюзнага бюро РСДРП меншавікоў. Асноўная задача пераходнага — агульнае ўсю сваю работу з вайскавой падрыхтоўкай. Неабходна нашу работу пабудавать так, каб мы маглі ў любы час перабудаваць свае шэрагі ў напрамку абароны нашай краіны, у напрамку выступлення са зброй ў руках на абарону Кастрычніцка. Гэта патрабуецца ад усёй нашай рэспублікі і ўсяго комсомолу БССР. Гэтая задача яшчэ больш падкрэслівана нашай прымежнасцю з капіталістычным ладам. X з'езд Ленінскага комсомолу БССР, IX ўсесаюзнае з'езд прымаюць слабы становішча вайскавой работы наміцілі шэраг практычных мерапрыемстваў. X з'езд ЛКСМБ у рэзюльцы, звярнуў асаблівую ўвагу на прамысловыя цэнтры. Работу па ваенізацыі ўздымаць на належную вышыню. Што мы маем у прамысловых раёнах? У гэтых раёнах мы маем усе неабходныя сродкі для таго, каб весці работу па ваенізацыі. Калі ўзяць Менск, дык мы маем формальнае абавязанне гэтага пытання на бюро, на пленуме, на нарадзе канкрэтных задач па ваенізацыі перадаць нам на выкананне. Мы павінны ахапіць самай шырокай колы беспартыйнай моладзі па ваенізацыі. Патрэбна ліквідаваць правы опартунізм, недаацэнку вайскавой небяспекі што перашкаджае праводзіць вайсковую работу.

Нам патрэбна разгарнуць масава-палітычную растлумачальную работу сярод моладзі комсомольцаў, растлумачыць сутнасць эканамічнага крызісу ў буржуазных краінах, прычыны крызісу, з якога шукае буржуазія выхад — у падрыхтоўцы да ўзброенага нападу на Савецкі Саюз.

Трэба ажыццяўляць работу комсомолу ў Асо-Авіахоце, якая знаходзіцца зараз у заняпадзе.

Неабходна падняць актыўнасць мас моладзі, насельніцтва, ліквідаваць недахопы, стварыць паход за вайсковую вучобу, за вайсковую работу.

Дзесяці тым, каб атрымаць станоўчыя вынікі, нам неабходна мець сродкі — праграмы, зброю, патроны і неабходныя кадры.

Асноўнай задачай чыгуначных лчэек, ачэек Аўтадору з'яўляецца: аўладаць матарам, паравозам і перадаць свае веды шырокім колам; браць шэфства над калектывам, над ачэйкай дзеся аўтаданаў гэткімі сродкамі барацьбы.

У нас не халае арганізацыйных здольнасцяў, яны ёсць, але мы ня можам як-то разварушыць. У нас няма арганізацыйнага замаца-

вання, у нас няма пэўнага чырвонаармейскага казармаў, клубаў і т. д. У адносінах марскога флёту нам трэба зараз наладзіць пісьмовую сувязь, а ў іншым „Парыская Комуна“. Наша работа на сувязі з Чырвонай арміяй павінна быць наладжана. Мы павінны прыцягнуць каманды і рэдакцыі для дапамогі нам у ваенізацыі комсомолу. Соц. слаборніцтва, індывідуальнае і масавае за іхсць вучобы, за палепшанне дысцыпліны павінна стаць штодзённай работай армейскага комсомолу.

вання, пільнаваць у гэтай справе — адна з баявых задач на ўсёй нашай вайскавой рабоце.

Трэба скарыстаць вучэбныя пункты для ўключэння туды комсомольцаў, дзе і праводзіць вайсковыя заняткі. На з'езд асноўнай формай працы павінны з'яўляцца гурты Асо-Авіахоце. Вайсковыя школы нам патрэбны: ўключэнне вайска-комсомольцаў. Мы павінны рыхтаваць камандыраў-комсомольцаў і камуністы. На лівій Авіафлёту нам трэба ўдзяліць належную увагу і пільнасць. Нам трэба будзе

Трэба будзе ЦК БСМ зараз, улічваючы асаблівасці раёнаў аказаць належную дапамогу, ўзмацніць кіраўніцтва.

Для таго, каб гэтыя задачы былі паспяхова прасунуты ў масы, трэба знізу даверу пасіліць кіраўніцтва. РК, ГР і ЦК павінны яшчэ больш мобілізаваць масу і мобілізуючы замацоўваць актыўнасць. Толькі на падставе гэтага выканання пастаўленых задач у справе ваенізацыі комсомолу Беларусі будучы дасягнуць значных поспехаў.

Чаму не ваенізуюцца ў Капылі?

З 5-ці комсомольскіх ачэек Капылі ні адна належным чынам не паставіла працу па ваенізацыі комсомольцаў, а таксама ўдзелу іх у працы ачэек Асо-Авіахоце. У мястэчку нават няма вайскавага гуртка. Яшчэ горш справа ў суседніх вёсках. Райсавет Асо-Авіахоце не дае

ячэйкам належнага кіраўніцтва ў працы. Раённы камітэт комсомолу таксама ня лічыць, што праца ачэйкі Асо-Авіахоце ёсць праца і комсомольскай арганізацыі і ня прымае ў працы Асо- арганізацыі ніякага ўдзелу.

Колгасьнік

Умелі паміраць...

Яны былі аднымі з першых... 42 мужчыны, 3 жанчыны і 4 дзяцей. Іх паставілі на калені каля дому № 6, па вуліцы Ровы. Адна жанчына, не становячыся на калені, з дзіцем на руках крываву таварышню.

—Пакажэце ім, што вы ўмеце паміраць стойчы.

Яе растралілі. Імя яе невядома. Яна засталася бязьмясвай, як той стары, якога растралілі на вуліцы Крвацыя.

—Растрэляваўце яго ў сьмятніку, — падаў каманду афіцэр — як сабаку.

Комунар пабалеў. Губы яго за-трашліся і ён голасна загаварыў: —Я героічна змагаўся і маю права памёрці не ў гняі.

—Затэніся...

...29 мая здаўся Вэнсэнскі форт. Яго афіцэраў растралілі ў тую-ж ноч, і адзін з пакараных — Дольер — сказаў версальцу, які камандаваў растрэляць:

—Памацайце мой пульс, ці б'ецца я?..

Гэтыя людзі умелі паміраць... Іх растрэлявалі ўсюды... На скверах, на вуліцах, у турмах. У турме Ракет за ноч варэзалі 1.900 чалавек, і па стотых каланах турмы рухаліся лісы кроў.

У Люксембургі садзе салдаты

хадзілі па лужах крыві і сьлёны былі аблеплены мазгамі...

А ў гэты час крывавы сабака Т'ер гаварыў аб нацыянальным сходзе:

—Мы — сумленныя людзі. Суд будзе адбывацца па звычайных законах і мы будзем кіравацца толькі законам.

...Судзілі афіцэры з цыгаркамі ў зубах. Допыт працягваўся хвіліну...

—Вы мелі зброю? Пакажэце ру-

кі.

Хто быў сьмелым і меў „паказро-

Расстрел коммунараў

ны выгляд“, забівалі тут-ж, за дзвярыма суда, астацілі кідаць у турму. Вызваленых не было...

—Які гонар! — оныць вайска-водзі друж. — Наше армія адмо-

цала за свае няўданы неацанімай перамогай.

О, так, перамогай... 70 тысяч забітых і закатаваных — вось трофеі гэтай перамогі.

...Нарэшце, Парыж спалохаўся. Смород ад чалавечых цел перапоўніў паветра сьвежым, пільным і вуліц.

Бореспондэнт Гетра (Англія) піша: „Той, хто хоць адзін раз пабыў у хаванні чалавечэга мяса, на сьвежы, Сэн-Жак, не запамінае гэтага відовішча. З аямі тырчэлі галовы, рукі, ногі. Трупы лажалі проста на зямлі і з саду ішоў страшны смород. Ад гэтага смороду людзі падалі на вуліцы... Каля Трокадэра гніло 1100 трупаў. У політэхнікуме яны лажалі кучай у 100 метраў даўжынёю і ў 3 метры вышынёю... Мільярды мух круціліся над прасьмрадзенымі трупа-мі...“

А Т'ер з гонарам тэлеграфаву ў Версаль:

„Зямля ўсыпана іх трупамі, гэта відовішча хай паслужыць вуродам“. Але „нагляднае навучаньне“ трэба было скончыць, — трупы пагражалі чужой. Могілікі Парыжу — Пер-Лазэ і Монмартр — ня ўмясцілі ўсіх мяжэжнікаў, і іх прышлось павіць і адвозіць у правінцыі...

Брыгады туды скончыліся, наступілі прывавыя месяцы для тых, хто сядзеў у турмах.

Налоньнікаў адраўлялі ў Версаль. На перыяў іх прымушалі маляцца. А натаўп лэкаў, чынуш і прастытутаў крываў.

Цэнтральнаму камітэту чырвонаштанартнага ленінскага комсомолу Беларусі і баявой „Чырвонай Зьмене“

Штабу Ленінскага комсомолу і працоўнай моладзі Беларусі — ЦК ЛКСМБ і яго бальвоку органу і арганізатару працоўнай моладзі — Чырвонай Зьмене“ ад раённай канфэрэнцыі работай, колгаснай і аднаасоб-

най бядняцка-серадняцкай моладзі — пажае бальшавіцкае прывітаньне. Наша канфэрэнцыя сабралася ў час баявой падрыхтоўкі да другой бальшавіцкай вясны. У час, калі шырока разгортваецца работа па абвешчанаму X зьезду саветаў Беларусі мясцініцу па сканчэньню загатоўак і мобілізацыі сродкаў. Улічваючы вялікую палітычную важ-насць гэтых баявых кампаній, якія павінны забясьпечыць поўнае выкананьне пляну 3-га, рашаючага году пяцігодкі, мы, дэлегаты, ад імя ўсёй работай, колгаснай і аднаасобнай бядняцка-серадняцкай мо-ладзі Глускага раёну запэўніваем ЦК ЛКСМБ і бальвоку „Чырвонку“, што працоўная моладзь Глускіны, пад кіраўніцтвам камуністычнае партыі і комсомолу, баявымі бальшавіцкімі тэмпамі, поўнай мобіліза-цыяй сваёй энэргіі і энтузіязму, разгортваючы соц. слаборніцтва і ўдарніцтва, будзе змагацца за выкананьне і перавыкананьне задач 3-га, рашаючага году пяцігодкі, за замацаваньне існуючых колгасаў і орга-нізацыю новага масавага прыміву бядняцка-серадняцкіх мас у колгасы, за супольную калектывізацыю і за ліквідацыю на гэтай базе кулацтва як класу, вядучы рашучую барацьбу супроць правага ўхілу, як такоў-най небяспэкі на даным этапе, з „левымі“ загібамі і прымірэнствам да іх.

Другая бальшавіцкая вясна і мясцінік па сканчэньню загатоўак і мобілізацыі сродкаў нам будучы праводзены ўдарнымі бальшавіцкімі тэмпамі.

Працоўная моладзь раёну пад сьцягам ланіскай камуністычнай партыі будзе ісьці ўперад бальшавіцкімі крокамі да новых перамог соцыялізму.

Няхай жыве ланіскай камуністычная партыя бальшавікоў! Няхай жыве тав. Сталін, верны вучань Леніна і правадыр нашай партыі!

Няхай жыве чырвона-штанартны комсомол, верны памочнік баль-шавіцкай партыі, кіраўнік і арганізатар працоўнай моладзі!

Правяраем рэалізацыю адозвы ЦК і СНК

РАЗЬБІЦЬ ОПОРТУНІСТЫЧНУЮ НЕДААЦЭНКУ КАНТРАКТАЦЫІ Спасылаюцца адзін на аднаго

МЕНСК. Менскі прыгарадны сель-савет усім бязьдзейнічае ў галіне рэалізацыі адозвы ЦК і СНК аб кантрактацыі яравых пасеваў. Адоз-ва не прапрацавана. У колгасах і вёсках, масава-растлумачальная пра-ца не вядзецца.

Плянм кантрактацыі прадугледжана ў гэтую пасейкумпанію закантра-таваць на сельсавете 333,55 га яра-

вых культур, з якіх — 135,55 агаро-ду. На 11-III не закантрактавалі ніводнага га.

Сельсавет ня кіруе гэтай працай, спасылаючыся на Райкоопсаюз, а Райкоопсаюз таксама бязьдзейнічае.

Патрэбна прыняць самыя рашу-чыя захады, каб разгарнуць працу. Бригадзір Ч. З. — Г. Фрыд

Не пераключыліся на ўдарныя тэмпы

ЗАСЛАЎЕ. — 3 прычыны бязь-дзейнасці кіраўніцтва Райкоопсаю-зу і бязадказнасці за выкананьне важнейшай дырэктывы партыі і ўраду, у раёне на 13-III не за-кантрактавана ніводнага га яравых культур. Плянм кантрактацыі ня сплунчаны ў нім, усім адсутнічае масавая праца.

Комсомольская арганізацыя не-здавальняюча ўдзельнічае ў разгорт-ваньні працы па кантрактацыі. Райком комсомолу і лчэйкі не пе-раключыліся на ўдарныя тэмпы работы.

Касагурскі

Парыская Комуна — прад-весьнік сусьветнай проле-тарскай рэвалюцыі

Багатая гісторыя парыскіх кому-нараў. Байцы комуны варты звань-ня коммунараў.

Буржуазія, задушэныя комуны, жорстка расправілася з коммунарамі. Кроў дзесяткаў тысяч герояў бар-барскі растралітых рэакцыяй, ліла-ся нагам.

На адмыку: Генерал Галіфа, разбу-рыўшы комуны і іверскі заліўшы вуліцы Парыжу крывёю.

„Сьмерць ім, сьмерць“. Але іх берагі для Галіфа. Ён сам абых-дзіў іх рады ў Іа-Лютэ. Вось што пісала „Дэйлі Невс“.

„Генерал Маркис-де-Галіфа сышоў з каны і пачаў агляд. Ён ішоў ці-хім крокам, як наперадзе, выводзя-чы з радыё таго ці іншага палон-нага.“

—У вас элегатычны твар — вы-ходзьце з радыё, — гаварыў ён.

—У вас гадзіннік вы, мабыць, чыноўнік комуны.

Якаясьці жанчына прасіла аб літасці. Ён усім спакойна адказаў:

—Васпані, ня вартэ ламаць строіць каманды; я быў ва ўсіх театрах Парыжу.

Не растралілі.

У яго сівыя валасы — воп з радыё! 171 палоньнік вышлі ўперад.

—Вы больш вінаватыя — сьмерць Галіфа.

І іх трупы запоўнілі канавы му-раванай цытадэлі.

А палы, гэтыя пошлыя ачысьці-целі забойству, служылі малабед.

Цяжка падлічыць у што абышло-ся чалавечтву гэтай бойні. Цяжка, вельмі цяжка.

Але мы памятаем... Гісторыя аямі яшчэ пішацца. І Парыж, го-рад першых барымак, убачыць яшчэ нігасе.

Вяксель Галіфа і Т'ера покуль што не ачочаю.

Ал. Адашчык

АБ САВГАСНЫМ БУДАУНІЦТВЕ

(Даклад Наркомзема СССР тав. Якаўлева Я. *)

Організаваць уборку

Другое пытаньне—гэта пытаньне аб уборцы. У гэтым годзе ўпершыню ў вялікай гаспадарцы „Зернотрест“ прышлося праводзіць уборку, прычым у раёнах, дзе вядзючы малая колькасць жывой работнай сілы. Ня гледзячы на тое, што ў агульным і цэлым наша збожжавая гаспадарка справілася з задачай уборкі, разам з тым выявіўся рад буйных недахопаў, на барацьбу з якімі мы павінны ўзяцца ўсіх работнікаў саўгасаў. Якія тут галоўныя недахопы?

Асноўны недахоп той, што пры працы з камбайнам разьмерам працы былі надзвычай вялікія, страта збожжа была больш чым ненормальнай. Прастой трактараў па разьне вывучаных „Зернотрестом“ саўгасаў складалі пры уборцы камбайнамі 45 проц. усяго выкарыстаннага часу, у той час, як пры ворыве яны складалі толькі 17 проц. У разьне саўгасаў рабочы час камбайнаў складаў толькі 7 гадзін у суткі.

Камбайны на працягу некалькіх год стаўць асноўнай уборачнай машынай ня толькі ў саўгасах, але і ў колгасах. Для гэтага трэба падрыхтоўваць кадры неадкладна. На недахопах уборкі мінулага году трэба вучыцца неадкладна. Неадкладна. Гэта пытаньне аб камбайнах толькі частка агульнага пытаньня аб уборцы, бо пакуль што, вядома, асноўным комплексам машын будучы жніўні, снапавязь і плюс сярэдняй магутнасьці малатарні. Тут пытаньні рацыяналізацыі работ, правільнага выкарыстаньня наяўнай работнай сілы, сваячасовай падрыхтоўкі да уборкі становяцца настолькі важнымі, што рыхтавацца да іх трэба ўжо зараз неадкладна. Неабходна аўладваць агротэхнікай.

Нарэшце трэцяе апошняе пытаньне ў гэтай сувязі—пытаньне агротэхнікі. Нашы саўгасы маралізіліся ў вайне з верхавінай аграпраму, агротэхнікай у вайне з „вучонымі“ ўсіх відаў, бо гэтыя „вучоныя“ прадстаўлялі сабой, на сутнасьці гаворачы, частку шкодніцкай кадры, якія прабавалі сарваць справу саўгасаў. У той-жа час рэвалюцыйнасьць барацьбы супроць зямскай дробна-буржуазнай проста шкодніцкай аграпрамы Кандрацэвых, Чалнавых. Дзяржава аўсім не павінна перашкаджаць нам выкарыстоўваць усе дасягненні агротэхнікі ў нашай гаспадарцы. Некаторыя нашы работнікі думалі, што агротэхніка—гэта нешта напішадзі буржуазных забабонаў. Інакш, як такімі адраснамі да агротэхнікі нельга вытлумачыць таго факту, што ў нас ёсьць яма-ла людзей, якія абавязкова хочунь пабудавань аўсім аднолькавыя ў агротэхнічных адносінах гаспадаркі на тэрыторыі ўсяго СССР, у той час як розны клімат, розныя глебаны ўмовы выклікаюць сваяасаблівасьць у агротэхнічнай структуры гаспадаркі ад раёну да раёну і нават унутры раёну ад саўгасу да саўгасу.

Вузлавое пытаньне—кадры

Якія-ж галоўныя недахопы, што тут выкрыты? Бадай самым галоўным, самым асноўным зьяўляецца неадпаведнасьць з пытаньнем аб кадрах. Сапраўдных жывёлагадоўчых кадраў у нас няма. Мы яшчэ не стварылі іх. Можна вядома задаволіцца тым, што ў нас на працягу апошняга паўгодзьдзя зьявіліся колькасць людзей стала жывёлаводамі, так сказаць, на хаду. Да прыкладу магу прывесці такую лічбу што праз спэцыяльныя курсы чабану дзяроў і сьвінароў падрыхтавана за апошнія два месяцы 25.000 чал. Не мала колькасць. У сувязі з арганізацыйнай жывёлагадоўчых саўгасаў мінулай восеньню мы прыём у жывёлагадоўчыя тэхнікумы пашырылі з 2.000 чал. адразу да 18 а паловай тысяч чал.

Але гэта ўсё літаральна тое ў мору таго, што нам патрэбна. Ня мала ёсьць раёнаў, дзе сьвінар—гэта так, сказаць, на вельмі паважаны чалавек. Ёсьць нават такія раёны, у якіх на курсы дырэктароў сьвінаводаў нельга было знайсці кандыдатаў, бо ніхто не хацее пайсьці на такую буйную маа ганаровую ролю дырэктара сьвінаводчай гаспадаркі. А вось зараз мы сьвінароў разька навывшам пэйсё за тое, што ён у нас напішадзі майстра на заводзе, вузлавая асоба ў саўгасе. Прыдзецца, як відаць, і далей у гэтым кірунку пайсьці. Гавораць, што першыя вынікі ўжо ёсьць, некаторыя дэлегаты гэтага зьезду мне расказвалі,

*) Пачатак глэдзі ў № 62 ад 16 сакавіка. Даклад павялічана ў скарачаны выглядзе.

Без таго, каб аўладваць агротэхнікай, мы не даб'ёмся поўнага выкарыстаньня машын, нават у тым выпадку, калі ў нас трактар будзе прапавань на барацьне яшчэ менш 21 гадзіны.

Вось, таварышы, такія асноўныя недахопы ў вялікай нашай савгаснай збожжавай справе і такія мэтоды барацьбы з імі. Перад збожжасавгасамі нашы тэзісы ставяць новыя вялізарныя задачы. Усе нашы савгасы павінны даць у 1931 годзе 190.195 млн. пудоў таварнага збожжа, у 1932 г.—230 млн. пудоў і ў 1931 г.—каля 400 млн. пудоў збожжа.

Для таго, каб справіцца з гэтай задачай, трэба аўладваць тэхнікай для выкарыстаньня трактараў і прычэпных машын, у асаблівасьці па лініі уборкі, а таксама трэба аўладваць агротэхнікай. Лёзунг аўладаньня тэхнікай, які т. Сталін высунуў перад работнікамі прамысловасьці, у адносінах да буйной сельскай гаспадаркі, зьяўляецца яшчэ больш сваячасовым, чым у адносінах да прамысловасьці.

Вось чаму, яшчэ раз паўтараю лёзунг—аўладаньне тэхнікай—зьяўляецца галоўным, рашаючым, у вялізарнай меры перакрываючым усе тое, што я гаварыў аб задачах лепшага выкарыстаньня машын у буйной сельскай гаспадарцы. Можна з упэўнасьцю сказаць, што такія кадры, як кадры „Зернотрест“, якія даюць узоры сапраўных героічных адносін да працы ў мінулым годзе, змогуць жыцьцяваць на справе гэты лёзунг.

У галіне жывёлагадоўчай гаспадаркі памылкаў недахопаў значна больш, чым у збожжавай галіне. Гэта вядома вынік часткова тым, што як у вам ужо дакладваў, тэрмін разьгортваньня жывёлагадоўчых саўгасаў былі вызначаны. Апрача таго, трэба мець на ўвазе, што тут справа, бадай, больш складаная, чым у збожжавай галіне, там што тут маем справу не з машынай, а з жывой істотай. Машына калі вы ей не даёце апазу, прастаіць два дні, а сьвіня, якую вы два тры дні не пакарміце, можа нахонт гэтага мець сваю думку, (сьмех) з асобнымі вынікамі для гаспадаркі.

Нарэшце, яшчэ адна заўвага ў галіне жывёлагадоўчы, яшчэ ў большай меры чым у збожжавай гаспадарцы, мы прымушаны быць наватарамі. Бо ўзораў буйной жывёлагадоўчай гаспадаркі, такой, якую мы разьгортваем, у сьвеце яшчэ няма. Вось наша стандартная гаспадарка ў галіне жывёлагадоўчы: сярэдняй разьмер гаспадаркі жывёлавода ад 5 да 30 тысяч шт. жывёлы, сярэдняй разьмер саўгасу Маслятрэсту—ад 3-х да 10 тыс. шт., Сьвінаводу—ад 800 да 1.500 матак, г. з. да 15 тыс., прыкладна, шт. сьвіней. Аўнаводу—ад 50 тыс. да 150 тыс. шт. Гэта сярэдняй разьмер аднае гаспадаркі.

Тут вучыцца нам трэба самім у сябе, выпраўляючы сваю справу, выпраўляючы свае памылкі.

што на вёсцы ўжо бываюць і такія выпадкі, калі сьвінарам адбою няма ад нявест (сьмех).

Таку, паўтараю, пытаньне аб кадрах тут зьяўляецца самым галоўным, рашаючым, асноўным. Пакуль што кадры тут больш чым слабыя, прычым маўрад іх дзямагавіць справе. Тое, што ў некаторых раёнах некаторыя нашы работнікі гатовы самаўдэньнасьцю замяніць веданьне справы. Ісаев, прадстаўнік Казакскага ўраду, на казакскім зьездзе расказваў аб тым, як нявольныя людзі ў аўнаводчых саўгасах дапускаюць у адносінах да авечак памылкі такога роду, якіх-бы тутэйшы чалавек не дапусціў-бы вядомы змычкі, натуру і ўсе іншыя ўласнасьці мясцовай авечкі. А ў нас значная частка гэтых жывёлагадоўчых саўгасаў Аўнаводу, „Скотовод“ знаходзіцца ў Казакстане і Сярэдняй Азіі. Тут раскінута палова ўсёй тэрыторыі „Скотовода“.

Было-б няправільна думаць, што можна з якой-небудзь іншай крыніцы, апрача мясцовага насельніцтва, апрача казак, стварыць асноўную частку патрэбных кадраў. Тое-ж самае адносіцца і да аўнаводчых саўгасаў у Сярэдня-Азіяцкіх рэспубліках, дзе, вядома, бліз узбокаў каракуляводчага саўгасу ніяк нельга стварыць. Толькі выхаваньнем кадраў з гэтага асяродка можна нам забяспечыць пастапоўку справы ў саўгасах. Вось як тут стаіць справа.

Аб стварэньні кармовай базы ў саўгасах

Другое пытаньне, да вырашэньня якога мы толькі прыступам, пытаньне ў гэтай галузі—гэта стварэньне кармовай базы. Спачатку прывяду вам, таварышы, прыкладную колькасць кармоў, якая патрэбна будзе саўгасам, калі мы зашыверадзіце прапаваньныя нам паян разьгортваньня саўгасаў. Грубых кармоў патрабуецца, прыкладна, 450 млн. пудоў у 1931 г. і 700 млн. пудоў у 1932 г., і мільярд пудоў у 1933 г. і 1 мільярд—у 1933 г. сёна і часткова салома. Сакавітых кармоў

сцягнуць вельмі многа, бо наша старая сьлянская жывёла ў адносінах да ўдойнасьці, у адносінах хуткасьці нарастаньня вагі і інш. на многа горшая звычайнай замежнай. Фактам зьяўляецца тое, што амерыканская мясная жывёла за паўтара-два гады дасягнула ў два разы большай вагі чым наша на ўзросьце ад 4 да 5 год.

Аб вадзе

Нарэшце, чацьвертае пытаньне—гэта пытаньне аб вадзе. Можна быць, хто-небудзь з вас зьдзіліла таму, што на зьездзе саветаў прыходзіцца гаворыць аб такой старой рэчы, як вада для саўгасаў. Але тут прыходзіцца

у гэтых адносінах перад намі стаіць задача мэтысальна асноўнай часткі жывёлы, пастаўленай у дзяржаўным сьвятры ўжо на працягу бліжэйшых гадоў, каб адначасова стварыць патрэбны заводзі гурт, які можна было выкарыстаць для палепшаньня парод колгаснага гурту.

Вельмі. Ужо ў гэтым годзе мы павінны пабудавань у жывёлагадоўчых саўгасах каля 24 тысяч студыяў. Вось чаму пытаньне аб вывучэньні глебавых вод тэрыторыі саўгасаў, пытаньне аб водах, рухавіках, у прыватнасьці аб ветраных рухавіках—гэта такія пытаньні, якія прыдзецца нам вырашаць неадкладна, тым больш, што немалая колькасць жывёлагадоўчых, асабліва аўнаводчых саўгасаў, знаходзіцца ў самых сухіх частках нашай краіны, у тым ліку ў тых раёнах Казакстану, дзе нізкай іншая гаспадарка, апрача, як эктэнсыўная жывёлагадоўчая, немагчыма.

Падыход да сельска-гаспадарчага раёнаваньня

Пяколыкі на аснове дробнай сельскай гаспадаркі ніякае сапраўднае раёнаваньне было немагчыма,—шана тых разважаньняў Чалішчаных, Малявых нахонт раёнаваньня СССР на аснове дробнай гаспадаркі асноўна-дывочна! Толькі вонь разьгортваньня нашых саўгасаў дазваляе ўстанавіць больш-менш упэўнена некаторыя асноўныя рысы будучага сельска-гаспадарчага раёнаваньня. Галоўныя рысы збожжа знаходзіцца на Паўночным Каўказе, стэпавай Украіне, Сібіры, Урале, Паўночным Казакстане, Заволжы і Далёка-Усходнім краі. Тут у наяўнасьці такая тэндэнцыя: як і далей, у далейшым рост збожжасаўгасаў у Казакстане, Заволжы ватрымаецца пры адначасовым асабліва ўмоўнасьцю разьвіцьці збожжасаўгасаў у Сібіры і Далёка-Усходнім краі. Мясная жывёла і зьвечні знаходзіцца ў галоўным чынам, у Казакстане (каля 1/2 плошчы цыпернагай плошчы саўгасаў „Скотовод“) у Сібіры (каля 1/4 плошчы аўнаводчых „Скотоводаў“), далей на Заволжы, Паўночным Каўказе, Сярэдняй Азіі (у Сярэдняй Азіі пераважна аўнаводства). Другі раён мяснот жывёлагадоўчы—поўным рэк уся раёнаў і спажываючая паласа, дзе будзе разьвіцца інтэнсыўная мясная жывёлагадоўчая. Аўнаводчыя гаспадаркі знаходзіцца пераважна ў раёнах і колькасцю асадкаў да 200 міліметраў на тэрыторыі сухіх стэпаў, а таксама ў прадгор'ях Каўказу, Уралу, Паўночнай частцы Казакстану, дзе аўнаводчыя гаспадаркі зьяўляюцца асноўнымі, што дазваляюць прадукцыю выкарыстоўваць пасьбішчы.

(Працяг будзе)

Колгаснікі за вивучэньнем трактару

(бульба, бурякі, турнепс і сілос) патрабуецца, прыкладна, 200 млн. пудоў у 1931 г. для саўгасаў, калі яны будуць разьгортнуты ў тых разьмерах, якія мы памычам у тэзісах. У 1932 годзе патрабуецца іх каля 600 мільянаў пудоў і ў 1933 г., прыкладна, 900 млн. пудоў бульбы, бурякоў, турнепсу, сілосу.

Вось разьмер кармоўных задач. Збожжасаўгасы павінны будучы сабраць больш 40 млн. пудоў у 1933 годзе, жывёлагадоўчыя савгасы павінны будучы ў 1933 г. сабраць каля 1 мільяру грубых кармоў, каля 400 млн. пудоў сакавітых кармоў, каля 100 млн. пудоў канцэнтраваных кармоў, паўтараю, ня лічачы, прыкладна, 400 млн. пудоў канцэнтраваных кармоў, якія павінны быць атрыманы з боку. Вы бачыце, што адна з няжэйшых задач—пытаньні механізацыі ў гэтай галіне, галіне падрыхтоўкі кармоў і вытворства—гэта такія пытаньні, без вырашэньня якіх мы жывёлагадоўчай гаспадаркі не пабудуем. З гэтым звязана і пытаньне аб беражлівых адносінах да кармоў. Не жаль, як гледзячы на тое, што ў гэтым годзе ў жывёлагадоўчых саўгасах асабліва няжка з кармамі, паколькі, як правіла, саўгасы арганізаваны ў сярэдзіне лета. Можна было-б прывесці дэсяткі прыкладаў зьявіліся адносіны да кармоў. Вядома, якіх работнікаў, якія зьяўляюцца адраснамі да кармоў, якія ня разумеюць, што да кармоў трэба адносіцца ня менш беражліва, чым да нафтапэлаў, які выкарыстоўваюцца на трактарах, мы павінны лічыць ня прыяцельчымі, а во агамі саўгасаў. Трэба спадзявацца, што такіх работнікаў будзе нямнога, іх ня так многа і зараз, іх не павінна быць у гэтым годзе зусім, паколькі ствараюцца настунова патрэбныя новыя кадры.

Аб палепшаньні пароды жывёлы

Трэцяя задача, на якой я спыняюся на бую, бо на ёй спыняцца нахонт на ўсёх дэкларацыях старым жывёлагадоўчым гуртам—гэта палепшаньне пароды жывёлы. Тут мы павінны да-

мець на ўвазе, што для абслугоўваньня мільёнаў, правільнае сказаць, дэсяткаў мільёнаў жывёлы, сконцэнтраванай у буйнай гаспадарцы, не абыйдзецца прастай сьлянскай студыяй. Калі „жураўдём“ працаваць, прыдзецца сабраць для догляду гэтай жывёлы аўсім неадпаведнасьцю з народна-гаспадарчага пункту погляду колькасць рабочых. Тут патрэбны студыі, якія механічна падавалі-б колькасць вадзі, патрэбную для соцень шт. жывёлы.

3 спрэчак па дакладу тав. Якаўлева

Паслыя дакладу Наркомзема СССР тав. Якаўлева і сьляскадаў верна-трэсту і жывёлагадоўчых савгасных трэстаў, на зьездзе прадагавалісь спрэчкі па дакладах.

Тав. Ялаўкін (Зх. Сібір) гаворыць: у нас у краіне ўжо арганізавана 60 савгасаў. У багучым годзе на пляну выдзяляюцца арганізаваць столькі-ж, у выніку савгасы ў 1931 гаду будучы займаць плошчу 13 а паловай мільёнаў га. Практыка ўжо ўдзячліва паказала вялізарнае перавасі буйных савецкіх гаспадарак.

Тав. Полбіцын (Сярэдняя Волга). Воньт арганізацыі буйных гаспадарак даў бліскучыя вынікі. Усе прагрэсыя шлохнікаў і прыходзіць апертуністыя аб намыгаваньні буйных гаспадарак з трэскам праваліліся. У Сярэдня-Волскім краі ў багучым годзе ў капітальнае савгаснае будаўніцтва ўкладваецца 60 мільёнаў руб., трэба правільна выкарыстаць гэтыя сродкі.

Тав. Гаркуша (Украіна) гаворыць, што задавальне па павелічэньню ураж жайнасьці, атрыманае савгасамі, зьявілася. Дасягн-ныі савгасаў унаўдзяць сямі ў пераважнасьці

колгасаў. Практыка дастатком пераканавань гаворыць за сабе. Прым отортунізм праваліўся і сьляні прародствамі, ён паказвае на палкі савгасаў.

Тав. Адамовіч (Маскна) расказвае аб разьвіцьці цукровай прамысловасьці і рабоде савгасаў Самецтвру. Савгасы і колгасы густоты Самецтвру у 1930 г. на буряках дэлілі вышні 60 проц. ўсяго вучаства. Акрамя таго, савгасы далі каля 4 мільёнаў цэнтвараў таварнага хлеба. Таварныя прадукцыя савгасаў у мінулым годзе складала каля 100 мільёнаў руб.

Тав. Канавалава (Казакстан) і тав. Балаичын (Баянская аўтаномная вобласць (уважваюць на вобходнасьць стварэньня моцнай кармовай базы. Казакскія арганізацыі ў гэтым годзе ўжо загадаў адрасі большую зямельную плошчу пад пасевы кармоў і насевы, у Хагаскай вобласці стварэньне кармовай базы тарзізцыі з-за недахопу трактароў і прычэпных прылах.

Адказы рэдактар-МІХ. ПЛАТЯ